

ЖИВОТ, ПОСВЕТЕН НА СРЕДНОВЕКОВНАТА ЛИТЕРАТУРА (Разговор с проф. Пол Зюмтор)

КОНСТАНТИН КАРАНОВ

По покана на СУ „Кл. Охридски“ през март 1988 г. в нашата страна пристигна световноизвестният литературовед и медиевист Пол Зюмтор. Това беше повод да се срещнем и разговаряме с него, за да дадем възможност на читателите да получат по-непосредствена представа за вижданията, търсенията и проблемите на тази ярка личност.

Смущението от прочутото име е много кратко, защото проф. Зюмтор предразполага към бърз и лесен контакт. Със своята изключителна обаятелност, отзивчивост и внимание той е много приятен събеседник. А от живия интерес, с който разказва научната си биография и за проблемите около своите търсения в миналото и до най-ново време, се разбира колко далече от професионалното успокоение и рутинност е той и с какъв ентузиазъм продължава научната си дейност и до днес. Ясно е, че репликата, която подхвърли на една от лекциите си, е действително негово верую: „Занимавал съм се с много неща в науката, но приемам съвета на един вече доста стар човек — занимавайте се винаги с това, което ви е приятно, както съм правил винаги!“

Трудно е в няколко реда да се представи огромното и изключително интересно творчество на Пол Зюмтор, но все пак могат да бъдат набелязани някои по-важни черти. Той е сред първите медиевисти — литературни теоретици. Това му позволява да излезе от рамките на историко-филологическия подход на предходниците си и да въведе в изследването на средновековието съвременните теоретически възгледи, да достигне до свои, градивни теоретически постановки. Пол Зюмтор е сред първите медиевисти, които започват да гледат на средновековната литературна творба като на естетически (художествен) факт. От 1960 г. насам той е автор на многобройни статии и на няколко фундаментални труда, включително и на една от малобройните поетики на средновековната литература. Изследванията му оказват значително влияние в много страни, в това число и в България, и му отреждат действително водещо място в медиевистиката.

Важно е да се отбележи търсещата натура на учения, който непрестанно обогатява своите позиции върху основата на удивително добро познаване на фактите. Свидетелство за това през последните години са заниманията му с етнология и със социалните условия, в които се реализира средновековната литературна творба. А ето и някои от по-основните му произведения: *Histoire littéraire de la France médiévale*. Presses Universitaire de France, Paris, 1954; *Langue et Techniques poétiques à l'époque romane*. Klincksieck, Paris, 1963; *Essai de poésie médiévale*, Seuil, Paris, 1972; *Langue. Texte. Enigme*. Seuil, Paris, 1975; *Le masque et la lumière*. Minuit, Paris, 1979; *Parler de Moyens Ages*. Minuit, Paris, 1980; *Introduction à la poésie orale*, Seuil, Paris, 1983; *L'Écriture et la voix*. Seuil, Paris, 1987; както и романите: *Le Puits de Babel*. Gallimard, Paris, 1969, *La Fête des fous*. Montréal et Paris, 1988.

— Днес разговаряме със световноизвестния проф. Пол Зюмтор. А как започна всичко?

— Роден съм в Женева, Швейцария, но скоро след това цялото ни семейство се премести във Франция. Баща ми беше търговец, но искаше да изучавам право. Аз се подчих и постъпих в Парижкия университет. Но още в самото начало най-интересна ми беше историята на правото. Имах някакъв особен вкус към нея. А когато започнах да изучавам средновековно право, ме обхвана истински ентузиазъм. Постепенно започнах да разбирам, че съществува наука за обществото, че историята не представлява просто поредица от събития, а изменение на структури. След една година намерих по-точно си призива, започнах да изучавам филология в Сорбоната. Но сега беше различно, тъй като имах вече определен, създаден интерес. Насочих се направо към изучаването на средновековието. Нямах нищо по-интересно за мен от френската средновековна литература. Впрочем от тези години датира и увлечението ми по писателството. Исках да стана голям писател.

По време на университетското образование формирах вкуса си към занимания със средновековието. Когато дойде време да си търся работа, ми изглеждаше най-естествено да се ориентирам към университета. Имах шанса да стана сравнително млад асистент, бях на около 27 години. Попаднах при професор, отличен филолог-романист. Водех упражнения по френски език и постепенно придобих добра езиковедска подготовка. Впрочем като асистент научих много повече, отколкото като студент. Но дейността ми се раздвояваше — от една страна, се специализирах в диалектологията, а паралелно водех и упражнения по френска средновековна литература. Участвах в съставянето на голям диалектоложки речник и се бях заровил в средновековната литература. Така се озовах между лингвистиката и медиевистиката, жива бе и старата идея да стана писател.

По това време за мен се появи нов голям шанс — да стана много рано титулярен професор. След войната в Амстердамския университет имаше много свободни места. Като асистент от Сорбоната вече имах известен авторитет и ми предложиха място в холандската столица. Бях съвсем млад, едва на 33 години. Приех, разбира се. А скоро станах и директор на Института по романски езици в същия град. Наред със задълженията и отговорностите това ми даде и прекрасната възможност да разширя търсенията си и в лингвистиката, и в медиевистиката.

— Какви са правата на съществуване на литературната наука и доколко съществува такава наука?

— Може ли литературата да бъде обект на научно изследване? Влиза ли в обсега на науката? Преди двадесетина години бих отговорил, без да се замислям: Да! Тогава действително бях убеден. Но това бе прекалена увереност, плод на една полезна илюзия. Много от тогавашните методи спомогнаха за осветляването на литературния феномен, но тоталното обяснение бе действително илюзия. Днес мисля, че литературата, разбира се, не може да бъде обяснена напълно от науката. Тогава би била абсурдна, а тя не е. Така че науката има известни права над нея, има правото да я изследва. Но напълно научно, от друга страна, литературата не може да се изследва, тоест по-скоро не може да се разбере. Защото науката е рационализация, а всяка литература, дори сред „най-ясните“, има и рационална, и ирационална същност, която не може да не убягва на науката. Част, която в никакъв случай не можем да разберем рационално. Поезията трябва да се разбира и поетично!

— Разкажете ни нещо за плодотворните моменти от живота си. За влиянието на литературно-теоретическите течения върху вашата работа.

— Много щастлив бе за мен периодът около 60-те години, когато лингвистиката и литературната наука се вляха една в друга. Това бе началото на истински задълбочените теоретически изследвания в Европа. Така двете линии на по-ранните ми занимания се срещнаха и станах теоретик. Такъв род теоретически занимания по това време взеха връх в Европа. Голямо влияние ми оказаха текстовете на руските

формалисти, с които се запознах доста късно, едва от сборника на Цветан Тодоров¹. По-добре бях опознал работите на Роман Якобсон, когото познавах и лично. След влиянието, което изпитах от Пражката и от Женевската школа, вече познавах и Московската. По-късно тези интереси обедини семиотиката. Впрочем повечето литературоведи от моето поколение, като Ролан Барт например, изпитахме и силното влияние на Копенхагенската школа. В нея изкристализираха всички натрупани с времето идеи. Така някак изведнъж се бяхме въоръжили с методика, която ни се струваше универсална.

Оттогава написах много книги, но първите три бяха особено повлияни от занимаията ми с теория и от тези школи. Това са „Език и поетическа техника“ (1963), „Опит за средновековна поетика“ (1972), както и сборникът от статии „Език. Текст. Загадка“ (1975). Особено силно те са повлияни от формалната лингвистика.

Впрочем винаги съм съчетавал теоретическите си идеи с материала, който познавам най-добре, а това е средновековната литература. Така освен теоретик винаги оставах и медиевист. За да се говори добре по определена тема, трябва да се познава отлично предметът, а ето че вече 50 години работя върху средновековието. Натрупах огромно количество знания, поради което мога да ги концептирам теоретически.

Когато започнах да се занимавам с теория, както споменах вече, през 60-те години, се включих в първото поколение структуралисти и семиотици. Доволен съм от този период, въпреки че почти всички излязохме по-късно извън тази линия. През 1975 г. беше последният отблясък, в който се чувстваше отражението на школата, поне за мен.

Що се отнася до медиевистиката, важен проблем е фактът, че за този стар период се говори със същите термини, както за съвременната литература. Критиката обаче трябва да бъде историзирана, няма универсална критика. Положението ѝ в отделните периоди може да бъде само различно, а не идентично. Осъзнах, че със споменатите подходи не намирам връзката с историята, че говоря за средновековието като за настоящето. Когато препрочитам книгите си от този период, откривам известно противоречие между естеството на материала и термините, които използвам. Анализът е в семиотичен дух, но се различава някак с историзма. Затова през 1975 г. постепенно изпаднах в криза. Възникна въпросът: как да продължа? Какъв е начинът да съчетая теоретичното и историчното?

— Какви са съвременните тенденции в литературознанието? Доскоро се говореше за структурализъм, а днес за деконструктивизъм; какво мислите за това?

— Още структуралистите се убедиха, че науката не може да обхване всичко в литературата. Бих споменал примерно втората част от творчеството на Ролан Барт. Стана ясно, че дори да можем да обясним докрай формите, не можем да направим същото със смисъла. Смесите представляват една безкрайност, както той блестящо го илюстрира в книгата си „S/Z“². Така че дори формата да се поддава на осмисляне по пътя на анализа, смисълът го надраства, с което остава до голяма степен неизследваем. По-късно, през 70-те и 80-те години, започнаха да се правят изводи, че дори и формата в известен смисъл е неизследваема. Такива идеи се породиха в Америка — Пол дьо Ман, донякъде всъщност и у Жак Дериде³, но най-вече у т. нар. им последователи в Америка, които стигнаха до абсурд. Разбира се, всичко това съвсем не означава, че трябва да се премахне анализирането на литературните произведения. Аз лично се отнасям остро критично към деконструктивизма. Той според мен представлява и интелектуална капитулация. Впрочем трябва да разграничим самия Жак

¹ Т.з. Тодоров. *Théorie de la littérature*. Seuil, Paris, 1965.

² R. Barthes *S/Z*. Seuil, Paris, 1970.

³ Жак Дериде (Jacques Derrida) — френски мислител и филолог. Роден е през 1930 г. в Ел-Биар (Алжир). По-важни произведения: *La voix et la plénomène* (1967), *De la grammatologie* (1967), *L'Écriture et la Différence* (1967), *Positions* (1972), *Les marges de la philosophie* (1972), *Eperons* (1976), както и наскоро излязлата книга: *Feu la cendre. Des femmes*. Paris, 1987.

Дерида от литературните деконструктивисти. Той е философ, а подобни идеи са в рамките на неговото философстване и съвсем тенденциозно американските деконструктивисти го развяват като интелектуално знаме. Той е взет като заложник, въпреки че те трудно могат да свържат липсата си на методология с неговите идеи. Що се отнася до Пол дьо Ман, той беше дълго време професор в Швейцария. Той е хуманист, но не и литературен теоретик, той обича текстовете, но не и теорията. Всичко това е в разрез с научния ми темперамент, а и, честно казано, не ме интересува много!

— Как трябва да се преодолява *нощта на времето*, за която говорите в „Опит за средновековна поетика“?

— Може би така, както се опитах да го направя в една от следващите си книги. Събрах слабо познати текстове от края на XV век. Това бяха произведения на големите реторици, живели в кралските дворове. За тях съществуваше само една книга. Един изследовател от XIX век доказва на около 800 страници, че няма смисъл да се четат тяхната поезия. Докато на мен тази поезия с великолепната игра на формата ми напомня за платната на импресионистите. Към изучаването им подхождах по два начина. Първият беше възстановяването на средата, в която са живели — от социалните и икономическите условия до битата — сякаш щях да пиша обща история на периода. Така стигнах до дълбинното им противоречие на хуманисти, обречени да живеят като квалифицирана прислуга в дворовете, които, макар че търсят свобода, нямат избор на теми. Свобода те могат да имат само във формата на поетичния изказ. А към нея вече можех да приложа анализа. Така през 1978 г. се появи книгата ми „Маска и светлина“. Потъвайки в историята, намерих същността на проблема, а чрез анализа експлицирах решенията.

— А художественото творчество също ли преодолява успешно разстоянието във времето? И в тази насока: какво мислите за романа „Името на розата“ на Умберто Еко⁴ и дали и Вие ще поднесете нещо подобно?

— Уважавам много не само романа, а и факта, че романистът е и отличен теоретик. Той е чудесно подготвен медиевист. Романът е плод на всичко, което е научил и постигнал в цялата си кариера. Както за него, така и за мен историята е интересна по два начина. От една страна, по информационен, а от друга — по поетичен, като цял действителен механизъм. Във всичките си произведения съм имал желание да срецна тези два пътя. Да опитам глобалната визия не само като идеи, а и като реални на живота. Този роман е чудесен в това отношение. В него няма практически никакви съществени исторически грешки, които за съжаление не отминават филма⁵. Що се отнася до собственото ми романно творчество, съвсем наскоро, по-точно в края на 1987 г., издадох роман със заглавие „Празникът на лудите“. Първоначално излезе в Монреал, а наскоро и в Париж. Действието се развива през XV век, а историческият материал е извлечен от документите върху реториците, които изучавах с години. Впрочем за това вече стана дума. Между другото още през 1969 г. издадох първия си роман със заглавие „Кладенецът на Вавилон“ в издателство „Галимар“. Сюжетът му е свързан с Абелар и Елоиза.

— Как стигнахте до идеята за значението на *гласа* в изследването на средновековната литература?

— В началото на 80-те години се пенсионирах, защото изпитах нужда да се посветя всецяло на множеството си изследвания. Приех предложението на Монреалския институт да работя там. През 1980 г. написах една книга, на която много държа: „Да говорим за средновековието“. Това е разказ за моите изследвания, в които критикувам историзма, разглеждан единствено като последователност от събития, без дълбок анализ на компонентите му.

След тази книга аз самият се измених много. Започнах да се питам какви са другите имплицитни характеристики на средновековната литература, на които не

⁴ Българско издание: С., 1985.

⁵ Става дума за телевизионния сериал от 15 епизода на Жан-Жак Ано.

съм се спирал. По това време посетих Бразилия. Когато наблюдавах жив бразилски фолклор, с почуда открих, че в него има много общо с латинското средновековие, с латинската учена традиция. Да наблюдавам в Сан Паулу следи от куртоазното изкуство, за мен беше наистина изненадващо. Освен последователните наблюдения намерих и хора, които изследват и се интересуват от този феномен. Особено важна е връзката въз основа на това, че и двете изкуства се поднасят устно. Чух не само мотиви, но и гласа, интонациите, както би трябвало да са изглеждали в средновековието. Чудно бе да слушаш балада, почти идентична със средновековната, изпълнена от бразилски трубадур.

Погледнах на тези неща от функционален ъгъл. Когато днес зачетем един средновековен роман, подхождаме към него като към съвременен роман и съответно прочитът не се различава по нищо — разбира се, ако се справяме достатъчно добре с езиковите затруднения. А примерно през XII—XIII век въобще не се е четяло така. Обикновено или четец, или професионален изпълнител го е казвал на висок глас, а останалите са слушали. Това вече е много важно. То представлява принципно различна физиологична, а и психологична, и социокултурна нагласа. От 1980 г. насам си дадох сметка, че трябва да се разберат всички различия, произтичащи от този феномен — феномена на *гласа*.

— Накъде вървят изследванията Ви в последно време?

— За да разбере същността на феномена *глас*, задълбочих изследванията си в Бразилия. Занимах се обстойно с етнографията. Отпратих се и към африканистиката. През 1981 г. посетих и Африка. Моето пътуествие от Дакар до Бразавил бе продиктувано най-вече от желанието да усетя възможностите на устното изпълнение върху себе си. Станах субект на собствения си експеримент да наблюдавам възприятието на устното поднасяне, и то в естествената му среда. Впрочем за регистрирането на тези впечатления ми помогнаха немалко и моите приятели африканисти. След пътувания и в Централна Азия дойдох в Европа, за да обработя всичко това. Така чрез теоретическите си познания и личния си опит се опитам да обясня какво означава да слушаш текста, а не да го четеш.

Потърсих аналогия на подобно усещане и в европейската култура от наши дни. Посетих множество рок- и джазконцерти. Наблюдавах внимателно реакцията на публиката. В тази реакция има много общо с устното четене и възприемане. Само че всичко преминава през увеличителното стъкло на новата културна среда. Танцът също така съществува, дори със сигурност е наличен при някои литургични песнопения, както и във феномените от XX век, което, антропологически погледнато, е една и съща реакция.

Така се породи идеята да напиша книга за *гласа*, но материалът се оказа огромен и реших да го разделя в две книги. През 1983 г. излезе „Увод в устната поезия“, което е опит за диференциация на това явление и определяне на същността му, като говоря само за съвременния свят. Привеждам доказателства от Азия, Африка, Бразилия, както и елементите от европейската култура, за които говорих.

Гласът не е просто вибрация. Той е свързан със серия от физически реакции. Значителна част от човешкия организъм започва да функционира. Всичко това е съпътствано и от психологическа реакция от комбинирано съзнателно и подсъзнателно ниво. Важно е, че гласът идва отвътре, носи нещо характеристично за *персоната*. Нещо като етикет, ориентационна отправна точка към човека. Често в историята той е възприеман за нещо свише: да си припомним ролята на Ехо за древните гърци и мн. др. Идеята, че този вид възприятие е съществувал всякога, ме насочи и към моя обект — средновековието. Така се появи и втората книга за този феномен: „Глас и писменост“, излязла през миналата година.

— Съществуват ли съществени различия между Запада и Изтока в средновековието и в проекцията на съвременните изследвания?

— От средновековна гледна точка няма смисъл от такова разделение. Те се различават само по локални характеристики. Едни са по-добре, други — по-зле

документирани, но всъщност става дума за еднакви явления. Разбира се, има различия, но те са в повечето случаи от исторически стеклите се обстоятелства. Навсякъде методите за изследване са подобни. Конгресите ни стават форум за обмен на гледища. Има различни школи, но няма дотам различни явления, че подходите да не могат да се свързват. Що се отнася до българското средновековие, затруднения идват от слабо познаване на старобългарския език в световен мащаб. Същото се отнася и до съвременния език, затова трябва да има резюмета и на други езици на всеки труд, за да се разбираме и той да влиза в общо обръщение. Впрочем, същото казвах навремето и на холандските си колеги.

— Как изглежда според Вас идеалното изследване на средновековието?

— Много съм мислил по този въпрос. Почти цялата ми книга „Да говорим за средновековието“ е посветена на него. Изследователят трябва да се спре основно на два комплекса въпроси. На първо място трябва да изясни единството на културата. Въпреки че всеки медиевист е специалист в отделна област: изкуство, литература, икономика, общество, и трябва да е такъв, важно е обаче да не остане само в тесния си обсег. Трябва да разбира, да е в течение и на останалите компоненти. Има два начина, по които това може да се осъществи: проследяване взаимодействието с останалите области в кръга на самото средновековие и, от друга страна, в перспективата и на другите епохи и най-вече на съвременността. Тоест по синхронната ос на вътрешните за епохата връзки и по диахронната ос в разреза на времето.

Друго много важно изискване е да се отвори и географски изследването. Когато се разглежда романското средновековие, да се обърне внимание и на средновековието на германските народи, на славяните и т. н. Теоретическата нагласа трябва да е обединена с огромна информираност.

Има и едно второ, много важно условие, което изследователят трябва да спазва. В немската философия го наричат за *другото*. Като се има предвид, че към средновековието не подхождаме като към *абсолютно друго*. Така че, от една страна, не може да се говори за тази епоха със същите термини, както за настоящето, защото то е *друго*, но едновременно с това то е *само релативно друго*, а не абсолютно. От средновековието ни делят между 20 и 40 поколения, което означава, че на биологично, а и на много други нива то явно не е *друго*. Така че наред със специфичните термини и понятия трябва да се знае, че то ни засяга пряко, че е много близко до нас. Няма прекъснатата връзка, както е примерно с праисторическите хора или дори с траките, с които, ако има някаква връзка, тя е действително минимална.

В този смисъл бих казал, че средновековието е именно епохата, подлежаща на действително историческо изследване. Без да искам да споря с колегите, занимаващи се примерно с античността. От друга страна, познаваме добре това време, неговите граници, имаме богатство от останки, които привилегиrowат изучаването. А едновременно с това има и дистанция, която прави от него всъщност историческо изследване.

Така нашите съвременни езици са се формирали основно в средновековието, както всъщност и държавите. А това е от огромно значение. Ние живеем в остатъците от средновековния модел, примерно и в моралните принципи, дори без да го осъзнаваме. Така че не можем да говорим с безразличие за това време.

Мисля, че дори да се събере цялата възможна информация, тя трябва да се интерпретира. Само с поставянето си в система фактите стават такива. А това се извършва най-вече посредством аналогии на средновековието със съвременното. Зная, че много колеги са ми противници в това отношение, но аз не виждам друг изход. Така можем да построим разбираема за нас картина. Именно това е критическото възбуждане.

— Какво е мястото на българската култура в средновековието?

— Преди да пристигна в България, или по-точно, преди да започна да се готвя за това пътуване, познавах твърде малко българското средновековие. Но, разбира се, имах ясна съзнателност за огромното значение на това, което наричаме византийски

свят, т. е. целия Югоизток на Европа и близките му части от Азия и Африка, където Византия като пряк наследник на античния свят има не само политическо, но и ярко културно влияние. Впоследствие осъзнах оригиналността на българската култура, кръстоска между византийско и славянско (а може би и прабългарско — но не съм специалист). Интерес предизвиква обстоятелството как в дългата хегемония на византийската култура се е вляла живителната струя на славянството. Въпреки че не познавам добре фактите, не мога да не отбележа поразителното впечатление, което ми направи Боянската църква. Фреските са наистина невероятни за епохата, в която са създадени — разбира се, става дума за втората част от църквата. Изключително силна е експресията от главата на севастократор Калоян. Това напълно нарушава византийските живописни канони. С тези реалистично-индивидуални характеристики фреските изпреварват с около два века подобни образци на Запад, където най-ранните са от края на XV век. А това е плод на силна регионална оригиналност. След като тази църква е единственото, запазено от този род, представям си какви са пораженията, нанесени на т. нар. материална култура. Фактически са останали само текстовете. Поради това, че не владея старобългарски, имам представа за тях само от прочетеното за, а не от тези текстове. Практически без изключение чак до XVII век те са с религиозна насоченост, което е съвсем обяснимо исторически. Но в тях чрез различни детайли се промъква народната култура — това съществува и в агнографската проза, в календарите и т. н. Вероятно, за разлика от Запада, светската култура е останала много по-дълго единствено устна. Вероятно е имало подобни на западноевропейските приказки и песни, но са се разпространявали единствено чрез гласа. На Запад положението е същото единствено през X—XI век, докато още през XII—XIII век светската култура навлиза в текстовете. Това означава, че в България ритъмът се е забавил, което вероятно има други компенсаторни изяви. Разбира се, може да има и чисто практически трудности, примерно, скъпо струващи писмени материали, останали докъсно монопол на църквата и манастирите. Впрочем това е само историческо, но не и същностно различие, по мое мнение.

— Какви са впечатленията Ви от престоя в България, от срещите с нашите университети, лекциите и разговорите, които водихте в тях?

— Средновековните ми интереси бяха посрещнати с ентузиазъм от много студенти и колеги-изследователи в България. Потвърждение са може би пълните зали на лекциите, а и това, че някои студенти по този повод са поискали да се специализират в средновековието. Което изключително много ме радва.

За моята работа бяха важни посещенията в Боянската църква, Велико Търново, Пловдив, Рилския, Бачковския и Дряновския манастир. Освен Бояна, за което говорих, изключително интересен ми беше и старопрестолният град Търново, както и Рилският манастир, където имаш интересен разговор с доц. Красимир Станчев.

От друга страна, много полезен бе престоят ми в института „Иван Дуйчев“, ръководен от проф. Аксиния Джурова. Този институт има един от най-големите в света средновековни архиви за славяно-византийското минало. Важно е, че в него работят много компетентни, ентузиазирани хора, с научна класа от международно ниво и големи качества. Научих много неща от тях. Беше ми подарена монография върху старобългарските ръкописи — чудесно издание. Те са от около десет века и са много ценен документ от художествена гледна точка, а и като култура на писмеността, при това доста непознати на Запад. За мен те са много ценни като сравнителен материал.

Имах случай да послушам и стара музика в изпълнение на състав „Филипополис“ под ръководството на Веселин Николов. Тя е интересна за съпоставка с григориянското пеене.

И, разбира се, това гостуване ми донесе удоволствието на пътешественика — прекрасни пейзажи, хората в естествената им среда. Всичко това е чудесен повод да включа и България в обсега на по-нататъшните си изследвания.

Разговора води Константин Каранов